

Liite 5: Tiivistelmä

Hankkeen nimi: Viljaketjun kehittämis- ja tiedotushanke 2025

Hankeaika: 1.11.2022–31.7.2025

Hankkeen toteuttaja ja hakija: Vilja-alan yhteistyöryhmä VYR ry

Hankkeen www-sivut: www.vyr.fi

Viljaketjun kehittämis- ja tiedotushankkeen 2025 - tiivistelmä

1. Tavoitteet, seuranta ja mittarit

Viljaketjun kehittämis- ja tiedotushankkeen 2025 päätavoitteina on edistää suomalaisen peltokasvisektorin kestävyttä, viljan uusien markkinavaatimusten täyttymistä sekä hakea ratkaisuja sektorin ajankohtaisiin laatuksymyksiin ja -haasteisiin. Hankkeen keskeisin konkreettinen tavoite on ottaa Suomessa käyttöön kestävä viljaketjun todentamisjärjestelmä. Todentamisjärjestelmällä pyritään sekä todentamaan että lisäämään viljaketjun kestävyttä. Todentamisjärjestelmän käyttöönotolla vastaamaan viljamarkkinoiden uusiin ja yleistyviin markkinavaatimuksiin kansainvälisesti ja kansallisesti. Lisäksi viljan laadunedistämisen osalta tavoitteena on edistää rukiintuotannon torajyvänhallintaa ja vähentää torajyvästä ja torajyvähakojen sisältämästä ergotalgaloideista aiheutuvia ongelmia ja haittoja. Torajyvänhallinnan edistämällä tavoitellaan koko kotimaisen ruisketjun vahvistumista ja ennen kaikkea hyvälaatuisen ruisraaka-aineen toimitusvarmuutta. Kolmantena erillisenä tavoitteena on kerätä tietoa maatalouskäyttöön soveltuvista kierrätysravinteista ja niiden soveltuvuudesta elintarviketeollisuuden vaatimuksiin. Tiedonkeräämisen lisäksi tavoitteena on edistää lisätä vuorovaikutusta alan tärkeimpien toimijoiden välillä. Viime kädessä tavoitteet liittyvät kierrätysravinteiden käytön lisäämisen mahdollisuuksien ja tärkeimpien käytön lisäämistä estävien tai hidastavien pullonkaulojen tunnistamiseen. Kierrätysravinteista erityisesti yhdyskuntapuhdistamolietepohjaisiin kierrätysravinteisiin liittyy paljon avoimia kysymyksiä ja käytön lisäämisen haasteita.

Hanke on jaettu kolmeen työpakettiin, joille jokaiselle on asetettu työpakettikohtaiset tavoitteet. Työpakettien toimenpiteillä vastataan työpaketeille asetettuihin tavoitteisiin 1) Kestävän viljaketjun todentamisjärjestelmän käyttöönotolla pyritään todentamaan ja kehittämään suomalaisen viljaketjun kestävyttä sekä vastaamaan uusiin ja yleistyviin markkinavaatimuksiin kilpailukykyä samalla lisäten. 2) Kotimaisen ruisketjun torajyvänhallintaa edistetään viestimällä torajyvän viljelyteknisestä torjunnasta viljelijöille, selvittämällä torajyvähakojen ja ergotalkaloidipitoisuuksien korrelaatiota torajyvähakojen sisältävistä ruisnäytteistä sekä näytteistä, joista pahkan on putsattu pois. Lisäksi kerätään tietoa pika-analyysien luotettavuudesta ergotalkaloidipitoisuuksien mittauksessa. Luotettavan pika-analyysimenetelmän löytäminen nopeuttaisi ja sujuvoittaisi torajyvänhallinnan kannalta tärkeää analysointivaihetta toimitusketjussa. 3) Kierrätysravinteiden lisäämiseen liittyvien keskeisimpien tietotarpeiden selvittämisellä, alan tärkeimpien toimijoiden välisen vuorovaikutuksen lisäämisellä sekä kierrätysravinteiden lisäämiseen liittyvien merkittävimpien mahdollisuuksien ja pullonkaulojen selvittämisellä luodaan edellytyksiä kierrätysravinteiden käytön lisäämiselle tulevaisuudessa.

Hankkeen viestinnän ja vuorovaikutustavoitteiden onnistumista seurataan erilaisilla mittareilla, joita ovat muun muassa tuotetun materiaalin määrä, sähköisen median kävijälaskurit, tilaisuuksien osallistujamäärät ja hankeviestinnän medianäkyvyys. Lisäksi työpaketin 1 toimenpiteiden tavoitteiden toteutumista ja toimenpiteiden onnistumista seurataan tietyillä toimenpidekohtaisilla numeerisilla mittareilla.

2. Toteuttamistapa, kohderyhmä ja aikataulu

Hankkeen keskeisiin tavoitteisiin pääseminen vaatii tehostettua yhteistyötä puitavien viljelykasvien ketjussa. Hankkeessa otetaan käyttöön uusi kansainvälinen kestävä viljaketjun todentamisjärjestelmä (TP 1). Järjestelmän onnistunut käyttöönotto ja tunnetuksi tekeminen Suomessa vaativat erityisesti järjestelmään hankeaikana mukaan lähteviltä toimijoilta ja muutoin toimintaan linkittyviltä sidosryhmiltä hyvää yhteistyötä esimerkiksi viestinnän, kouluttamisen ja tiettyjen toimintojen seurannan osalta. Myös kaksi muuta hankkeen toimenpidekokonaisuutta (TP 2 JA TP 3) edellyttävät ketjun eri toimijoiden vuorovaikutusta ja sidosryhmätoimijoiden osallistamista hankkeen toimenpiteisiin. Hankkeen toteutuksessa keskitytäänkin muun muassa yhteistyön kehittämiseen eri sidosryhmien kanssa, järjestetään toimijoita yhteen kokoavia tilaisuuksia ja panostetaan tavoitteiden ja toimenpiteiden kannalta tärkeimpien toimijoiden konkreettiseen osallistamiseen. Hankkeen toteutus sisältää paljon viestintää. Viestinnässä huomioidaan hankkeen koko ketjua läpileikkaavat toimenpiteet ja tavoitteet, ja viestintää kohdistetaan sen mukaan ketjun eri kohderyhmille. Hankeviestintää on tärkeää toteuttaa kohderyhmäkohtaisesti, kuitenkin niin, että koko ketju pysyy ajan tasalla esimerkiksi käynnissä olevista hankkeen toimenpiteistä ja tuloksista. Viestinnällisten toimien lisäksi hankkeen toteutukseen kuuluu esimerkiksi auditointien toteuttamista, tiedonkeruun suunnittelua ja koordinointia sekä vaadittavien ulkopuolisten palveluiden hankkimista ja niihin liittyvien vaihtoehtojen kartoittamista.

Hankkeen kohderyhmänä on koko puitavien peltokasvien sektori aina viljelijöistä ostajiin, jalostusketjuun, panostuottajiin ja neuvontaan. Hanke hyödyttää myös sidosryhmiä, kuten hallintoa, tutkimustahoja ja mediaa. Hankkeen käytännön toimista vastaa VYR:n sihteeristö. Tehtäviä toteutetaan myös työryhmissä, yhteistyössä tärkeimpien toimijoiden kanssa ja ostopalveluina. Hanketta ohjaa eli hankkeen ohjausryhmänä toimii Vilja-alan yhteistyöryhmä VYR ry:n hallitus. Hankkeen toimenpiteet ajoittuvat tehtävän luonteen mukaan aikavälille 1.11.2022-31.7.2025.

3. Tulosten julkaisu- ja hyödyntämissuunnitelma

Hankkeen viestintäkanavia ovat nettisivut, sosiaalinen media, seminaarit ja webinaarit, sidosryhmä- ja viljelijätapahtumat, alan media sekä mahdolliset hankeviestintään soveltuvat muut vierailut. Kaikki hankkeen tuotokset julkaistaan VYR:n nettisivuilla. Ajankohtaisia hankeuutisia, tuloksia ja julkaisuja viestitään ja jaellaan nettisivujen lisäksi myös VYR:n Viljaviesti uutiskirjeessä. Tiedotteita toimitetaan alan medialle ja ne julkaistaan myös uutisjuttuina. Opas- ja infomateriaalia sekä uusia käytäntöjä esitellään tai jaetaan sekä omissa että mahdollisissa sidosryhmien seminaareissa, webinaareissa, tilaisuuksissa ja alan tapahtumissa.

Hankkeen toimenpiteissä kerättyä tietoa voidaan hankeaikana ja hankkeen jälkeen hyödyntää esimerkiksi taustatietoina ja materiaaleina muissa aloitteissa ja toimissa. Tällaista materiaalia tuotetaan esimerkiksi työpaketeissa 2 ja 3. Työpaketin 1 tuloksia ja tuotoksia voidaan jatkossa hyödyntää hankeaikana käynnistettyjen toimien ja toimintojen mahdollisessa vakiinnuttamisessa ja toiminnan kansallisessa laajentamisessa.